

11th Public Procurement Knowledge Exchange Forum

"Procurement Oversight and Monitoring—a means for effective project implementation"

Presentators:

PhD Mersad Mujević – Director of PPA
Msci Sandra Škatarić – Head of Department

Batumi, Georgia

June, 2015

ZNAČAJ JAVNIH NABAVKI

- **Glavni cilj** – ukidanje barijera za trgovinu unutar zajednice između država članica.
- **Značajan obim javne potrošnje vrši se u sistemu javnih nabavki.**
- **2 biliona € godišnje = 16%BDP EU.**
- **Statistički podaci u CG:**
 - U 2011. godini = 11,43 % ukupnog bruto društvenog proizvoda
 - U 2012. godini = 9,72 % ukupnog bruto društvenog proizvoda
 - U 2013. godini = 8,30 % ukupnog bruto društvenog proizvoda

ZNAČAJ JAVNIH NABAVKI

Javne nabavke predstavljaju jedan od važnijih faktora koji određuje ostvarivanje nacionalne ekonomije i utiče na privrednu aktivnost.

- **Ovo znači da javne nabavke određuju:**
 - kvalitet javnih usluga i javne infrastrukture,
 - utiču na mikro i makroekonomske aspekte ekonomije i javnih finansija.
- **Na mikro i makroekonomskom nivou, postižu se bolji rezultati:**
 - naručilac dobija bolju vrijednost za novac,
 - zdravije javne finansije, povećanje kvaliteta javnih usluga,
 - ekonomski rast,
 - kreiranje javne potrošnje u vrijeme krize,
 - jačanje malih i srednjih preduzeća,
 - kreiranje novih radnih mjesta,
 - povećana odgovornost za korišćenje javnih sredstava.
- **Tržište javnih nabavki iznosi od 8-16 % BDP**
- Predstavlja veoma važan iznos sredstava koji se troši od strane javnih organa za kupovinu roba, usluga i radova. Povećanje efikasnosti procesa nabavki dovodi do uštede sredstava na državnom ili lokalnom nivou.

ZNAČAJ JAVNIH NABAVKI

- **Postizanje veće „vrijednosti za novac“, predstavlja suštinski cilj javnih nabavki.**
- **U postupku javnih nabavki treba se pridržavati osnovnih načela koji opredeljuju javnu nabavku :**
 - **Ekonomičnost** (stepen štednje u ostvarivanju rezultata, poka-zuje u kojoj se mjeri postizu poslovni ciljevi i u kojoj mjeri se štede poslovni resursi za njihovo ostvarenje - minimiziranje troškova koji se koriste za nabavku),
 - **Efikasnost** je vezana za ekonomičnost (da li se postizu isti, slični ili bolji rezultati uz isti obim uloženi sredstava),
 - **Efektivnost** je suštinski koncept postizanja cilja, znači raditi prave stvari,
 - **Kvalitet** - izvršiti nabavku koja će odgovarati zadovoljenju potreba i cilju za koji je namijenjena,
 - **Jednakost** - Obezbjedenje slobodne konkurencije među ponuđa-ćima daje šansu većem broju preduzeća za pozicioniranje na tržištu,
 - **Transparentnost postupka** – javno objavljivanje.

Principi se koriste kao : **Alati** za tumačenja pravila i **Izvor za uspostavljanje nove obaveze** ne eksplicitno date u Direktivi.

Prevenција zloupotreba prilikom korišćenja javnih sredstava.

ZAKONODAVNI OKVIR EU U OBLASTI JAVNIH NABAVKI

- Ciljevi regulacije javnih nabavki na međunarodnom nivou su sledeći:
- Otvaranje domaćeg tržišta za inostranu konkurenciju – **iskorjenjivanje „protekcionizma“ u javnim nabavkama,**
- **Zabrana diskriminacije** na osnovu državljanstva,
- **Transparentnost.**
- **Cilj „vrijednost za novac“ ili „efikasnost“** se pretpostavlja kao zaključak o otvaranju tržišta javnih nabavki ali nisu glavni ciljevi.

OPIS AKTIVNOSTI OD PROŠLOGODIŠNJEG FORUMA U ISTANBULU DO DANAS

- **Donešene Izmjene i dopune Zakona o javnim nabavkama** ("Sl. list Crne Gore", 57/14 od 26.12.2014);
- **Izrada podzakonske regulative** u skladu sa Izmjenama i dopunama ZJN, **kao i pratećeg softverskog rješenja** prilagođenog izmjenama na portalu javnih nabavki;
- Vlada je u toku 2014. godine na kvartalnoj osnovi **usvajala Izvještaje o radu Koordinacionog tijela za praćenje i sprovođenje Strategije razvoja sistema javnih nabavki** ;
- Pripreme u vezi formiranja **Radne grupe za izradu novog strateškog dokumenta za period 2016-2020. godina**;
- Usvojen **Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji za period 2015-2018. godine**;
- Kontinuirano organizovanje obuka i ispita za rad na poslovima javnih nabavki;
- Crna Gora i Novi Zeland **postale su najnovije članice Sporazuma o Vladinim nabavkama pri STO** nakon što su njihove ponude o pristupanju, 29.oktobra 2014.g. dobile zeleno svjetlo.

JAVNE NABAVKE U CRNOJ GORI

-ZAKONODAVNI OKVIR-

Izmjene i dopune Zakona o javnim nabavkama CG („Sl.list CG“, br. 57/14 od 26.12.2014)

Izrada podzakonske regulative u 2015. godini

Zakon o javnim nabavkama CG („Sl. List CG“, br. 42/11 od 15.08.2011)

Pravilnik o metodologiji iskazivanja podkriterijuma u odgovarajući broj bodova, načinu ocjene i upoređivanja ponuda

Pravilnik o obrascima u postupku javnih nabavki

Pravilnik o načinu vođenja i sadržaju evidencije o kršenju **antikorupcijskih pravila**

Pravilnik o evidenciji postupaka javnih nabavki

Ostala implementaciona regulativa:
<http://www.ujn.gov.me>

JAVNE NABAVKE U CRNOJ GORI

-OBVEZNICI PRIMJENE

- **Lista obveznika za klasični i komunalni sektor** objavljena je na portalu www.ujn.gov.me.
- Naručioci su dužni da primjenjuju ZJN-a čak i kada se ne nalaze na navedenoj listi – **lista je indikativna.**
- Razmatranje **mogućnosti centralizacije javnih nabavki.**

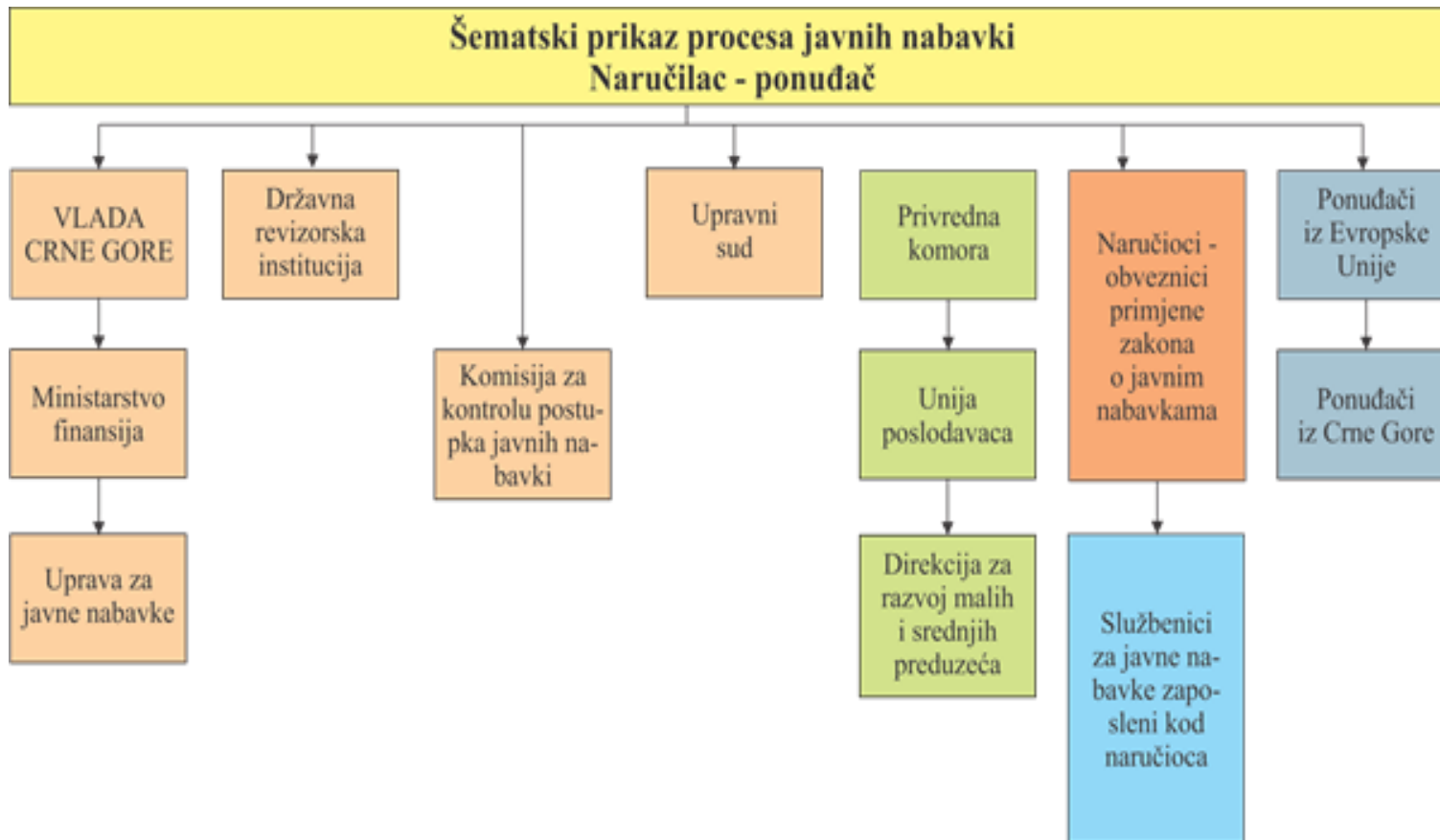

PODRUČJA JAVNIH NABAVKI IZLOŽENA RIZIKU

- Planiranje nabavki
- Izbor postupka
- Ocjena ponuda
- Dodjela ugovora
- Upravljanje/realizacija ugovora
- Promjena specifikacije i/ili drugih (bitnih) uslova ugovora poslije dodjele

INSTITUCIONALNI OKVIR U OBLASTI JAVNIH NABAVKI

NADLEŽNOST UPRAVE ZA JAVNE NABAVKE U DIJELU MONITORINGA U SKLADU SA IZMJENAMA I DOPUNAMA ZJN

- **Uspostavljen obavezni monitoring Uprave za javne nabavke u odnosu na ukupni tok postupaka javnih nabavki, a posebno u pogledu pokretanja postupka javne nabavke i usklađenosti poziva za javno nadmetanje u skladu sa ZJN.**
- **Preventivna uloga Uprave za javne nabavke u sadejstvu sa nadležnom inspekcijom treba da rizike potpuno eliminiše ili svede na sporadične slučajeve u kojima se nedostaci odnosno nepravilnosti ne mogu utvrditi bez potpune analize suštine problema**

MONITORING UPRAVE ZA JAVNE NABAVKE

- **Monitoring obuhvata:** pracenje, analiziranje javnih nabavki, upozoravanje naručioca i informisanje nadležnih institucija o povredama Zakona o javnim nabavkama.
- **Cilj monitoringa:** smanjenje broja gresaka i povreda zakona i ograničavanje okolnosti za koruptivne radnje u postupcima javnih nabavki, izdavanje perporuka i dobrih praksi za učvršćivanje transparentnosti i ekonomičnosti sistema javnih nabavki.
- **Izmjenama i dopunama ZJN** poboljšanja u smislu cjelovitosti prepoznavanja **potencijalnih slučajeva sukoba interesa na strani naručilaca i ponuđača i načina njihovog sprječavanja i otklanjanja**, kao i predviđanja konkretnih propisane posljedica u slučaju da se postupak javne nabavke sprovede uz postojanje sukoba interesa.
- Predviđena je **izrada Metodologuje za utvrđivanje analize rizika u javnim nabavkama.**

MONITORING UPRAVE ZA JAVNE NABAVKE

- **Na osnovu izdatih Izvještaja o javnim nabavkama UJN priprema analizu stanja iz koje se oblikuju predlozi za poboljšanje sistema javnih nabavki i moguće zakonske promene.**

UNAPRIJEĐENJE SISTEMA JAVNIH NABAVKI

- Razvoj kapaciteta službenika za javne nabavke i širih interesnih grupa je ključni element reforme javnih nabavki i postoji posebna zabrinutost u kontekstu pristupanja za članstvo u EU i međunarodnom sistemu nabavki, kao što je GPA.
- Koncentrisanje na ovlašćenja obuke kao sredstva za jačanje kapaciteta službenika za javne nabavke da sprovede nabavku efikasno i efektivno može podići nabavku iznad administrativne funkcije, što se ponekad smatra da imaju, i istaći profesionalizam potreban da se postignu pozitivni rezultati.

CILJEVI POSTOJEĆEG INSTITUCIONALNOG OKVIRA I ADMINISTRATIVNI KAPACITETI ZA USPOSTAVLJANJE EFIKASNOG SISTEMA JAVNIH NABAVKI

- Glavni ciljevi postojećeg institucionalnog okvira i administrativni kapaciteti za uspostavljanje efikasnog sistema javnih nabavki su da se:
 - unaprijede vještine planiranja, organizacije i implementacije Zakona o javnim nabavkama i time obezbijedi osiguranje osnovnih principa javnih nabavki;
 - sistem javnih nabavki učini funkcionalnim, efikasnim i transparentnim kroz rad na daljem profesionalnom razvoju osoba kojima su dodijeljene dužnosti vezane za proces javnih nabavki;
 - pruži podrška državnim službenicima i zaposlenima koji učestvuju u sistemu javnih nabavki kroz proces kontinuiranog profesionalnog razvoja kroz razmjenu znanja i iskustva;
 - obezbijedi da ponuđači i svi drugi učesnici imaju potrebno znanje i vještine za učešće i efikasno sprovođenje postupaka u okviru sistema javnih nabavki;
 - unaprijedi razumijevanje značaja oblasti javnih nabavki u kontekstu upravljanja nacionalnim fondovima i finansijskim instrumentima EU.

PROCES EVROPSKIH INTEGRACIJA CRNE GORE

- **Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SSP)** stupio na snagu 1 maja 2010. godine.
- Stupanje na snagu SSP-a označavao je ulazak u novu fazu integracija koji formalno obavezuje CG za usklađivanje svog zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU.

PROCES EVROPSKIH INTEGRACIJA CRNE GORE

- ❖ Usvojen **Izvještaj Evropske komisije o skriningu** za Poglavlje 5 - Javne nabavke.
- ❖ Savjetu je prosljeđena **Pregovaračka pozicija za oblast javnih nabavki**, 14 oktobra 2013. godine.
- ❖ Na Trećem sastanku Konferencije o pristupanju Crne Gore na ministarskom nivou održanom dana 18 decembra 2013. godine u Briselu **su otvoreni pregovori o Poglavlju 5 - Javne nabavke.**

BUDUĆI PRAVCI RAZVOJA SISTEMA JAVNIH NABAVKI CG

- Sistem javnih nabavki u CG **zahtijeva dalju harmonizaciju u skladu sa relevantnim zakonodavstvom EU**, a naročito u dijelu koji se odnosi na set novih Direktive 2014/24 i 2014/25 iz oblasti komunalnog i klasičnog sektora, elektronskih javnih nabavki, koncesija i javno-privatnog partnerstva.
- Razmjena iskustava u pogledu uspješne i efikasne implementacija novo-usvojenog zakonodavstva na nivou EU iz oblasti javnih nabavki.

UVOĐENJE VARIJABLI ZA MJERENJE NAJVAŽNIJIH PERFORMASI U JN

*Racionalno korišćenje javnih
fondova*

*Postizanje najbolje
vrijednosti za novac*

HVALA NA PAŽNJI!

